

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL X SKUNDO NR. 5D-2026/2.2-897

PRIEŠ PALANGOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2026-07-27 Nr. PA-110

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Seimo kontrolierė gavo X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), gavus Pareiškėjo prašymą dėl galimai neteisėtai šalinamų medžių žemės sklype, esančiame <...>, Palangoje (toliau – Skundas).

2. Skunde Pareiškėjas nurodo:

2.1. 2026 m. balandžio 7 d. el. paštu Savivaldybei pateikė prašymą (toliau – Prašymas) dėl galimai neteisėtai šalinamų medžių žemės sklype, esančiame <...>, Palangoje. Pareiškėjas Savivaldybės prašė informuoti, ar ji yra išdavusi leidimą kirsti medžius, kokių priemonių Savivaldybė imsis, siekdama sustabdyti medžių kirtimą ir atkurti buvusius želdinius.

2.2. „Iki šios dienos (2026 m. gegužės 25 d.), nepaisant pakartotinių užklausų telefonu, atsakymas nėra gautas, ir užklausos yra ignoruojamos.“

TYRIMO IŠVADOS

3. Tyrimo metu 2026 m. gegužės 29 d. raštu Seimo kontrolierė kreipėsi į Savivaldybę, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes.

4. Seimo kontrolierė gavo Savivaldybės 2026 m. birželio 23 d. raštą (2 priedas).

5. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ir ANK), Seimo kontrolierių įstatyme (toliau – ir SKĮ), Viešojo administravimo įstatyme (toliau – ir VAĮ), Vietos savivaldos įstatyme (toliau – ir VSĮ), Želdynų įstatyme (toliau – ir ŽĮ), Teisėkūros pagrindų įstatyme (toliau – ir TPĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – Taisyklės), Palangos miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėse, patvirtintose Palangos miesto savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 10 d. sprendimu Nr. T2-159 (toliau – ir Palangos želdynų taisyklės), Palangos miesto savivaldybės administracijos dokumentų tvarkymo taisyklėse, patvirtintose Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. A1-136 (toliau – ir Dokumentų tvarkymo taisyklės), pateikiamas 3 priede, o aktuali Konstitucinio Teismo suformuota praktika – 4 priede.

6. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją (2 priedas) ir teisinį reguliavimą (3 priedas), išvados pateikiamos išskiriant šias dalis:

6.1. dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), gavus Pareiškėjo Prašymą;

6.2. dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo.

Dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), gavus Pareiškėjo Prašymą

7. Išanalizavus Pareiškėjo Skunde nurodytas faktines aplinkybes (1 priedas) ir Savivaldybės pateiktus paaiškinimus (2 priedas), taip pat teisės aktų nuostatas (3 priedas), susijusias su Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmais (neveikimu), gavus Pareiškėjo Prašymą, atkreiptinas dėmesys į šias aplinkybes:

7.1. viena iš savarankiškųjų (įstatymų nustatytų (priskirtų)) savivaldybių funkcijų, įtvirtintų VSĮ 6 straipsnyje 26 dalyje, yra savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas (3 priedo 3 punktas). Pagal ŽĮ 5 straipsnio 10 punktą, savivaldybių vykdomosios institucijos ar jų įgalioti savivaldybių administracijų direktoriai išduoda leidimus ir priima sprendimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius (3 priedo 4 punktas). Medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, vadovaujantis Palangos želdynų taisyklių 8.2 papunkčiu, priskiriami saugotiniams. Jų kirtimo, persodinimo, kitokio pašalinimo ar genėjimo darbams reikalingas leidimas ar sprendimas, jeigu tai ekologiškai vertingi želdiniai – pušys, ąžuolai, uosiai, skroblai, klevai, liepos, beržai, juodalksniai ir kiti vietinės bei nevietinės kilmės (introdukuoti) medžiai, kurių kamienų skersmuo 1,3 m aukštyje yra didesnis nei 12,0 cm (išskyrus uosialapį klevą, tuopą, vaismedžius, vaiskrūmius ir nudžiūvusius, stichinių nelaimių, gaisrų ar avarijų metu išverstus, apdegusius, žvėrių sužalotus medžius ir krūmus), augantys Savivaldybės teritorijoje privačioje ir valstybinėje žemėje (3 priedo 7 punktas). Pažymėtina, kad neteisėtas medžių, kurie pagal ŽĮ priskiriami saugotiniams želdiniams, kirtimas, kitoks pašalinimas ar naikinimas, vadovaujantis ANK 281 straipsnio 2 dalimi, užtraukia baudą asmenims nuo vieno šimto aštuoniasdešimties iki šešių šimtų eurų, o juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo dviejų šimtų keturiasdešimties iki devynių šimtų eurų. Vadovaujantis ANK 589 straipsnio 82 punktu, šių administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo Savivaldybė (3 priedo 1 punktas).

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad Savivaldybė, 2026 m. balandžio 7 d. gavusi Pareiškėjo ir kitų asmenų pranešimus dėl galimai be Savivaldybės išduoto leidimo persodinamų medžių Žemės sklype, nedelsdama ėmėsi veiksmų pagal kompetenciją:

- 2026 m. balandžio 8 d. Savivaldybės specialistai atliko patikrinimą vietoje (Žemės sklype), kurio metu nustatė, kad: neturint teisės aktų nustatyta tvarka išduoto leidimo, iš augimo vietų buvo pašalinti šeši medžiai, iš kurių penki (platanalapiai klevai) buvo priskiriami saugotiniams želdiniams, o vienas – nesaugotinas; medžiai buvo persodinti kitoje Žemės sklypo vietoje, o buvusiose jų augimo vietose įrengtos šešios papildomos automobilių stovėjimo vietos (2 priedo 1 punktas);

- surašė patikrinimo aktą, apskaičiavo želdiniams padarytą žalą (2 priedo 1 punktas);
- pradėjo administracinio nusižengimo teiseną Nr. ROIK 26301162181 dėl administracinio nusižengimo, numatyto ANK 281 straipsnio 2 dalyje (2 priedo 1 punktas);

- 2026 m. balandžio 10 d. (atsižvelgus į gyventojų pateiktą informaciją) atliko pakartotinį patikrinimą Žemės sklype, kurio metu naujų aplinkybių nebuvo nustatyta (2 priedo 2 punktas).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Savivaldybė, gavusi informaciją apie galimai neteisėtą medžių persodinimą (pašalinimą) Žemės sklype, veikė pagal jai teisės aktais suteiktą kompetenciją – atliko patikrinimus, nustatė faktines aplinkybes ir, konstatavusi galimą teisės pažeidimą, pradėjo administracinio nusižengimo teiseną.

7.2. Taisyklių 18 punkte nustatyta, kad gali būti neregistruojami žodžiu pateikti prašymai ar skundai, į kuriuos galima atsakyti arba kuriais galima išspręsti asmeniui rūpimus klausimus iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią institucijos darbo dieną, nepažeidžiant asmenų ar institucijos interesų, jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenustato kitaip. Pagal Taisyklių 24.5 papunktį prašymas ar skundas, be kita ko, turi būti pasirašytas jį pateikusio asmens arba jo

atstovo. Kai prašymas teikiamas elektroninių ryšių priemonėmis, turi būti pateikta pasirašyto prašymo skaitmeninė kopija arba prašymas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 910/2014 reikalavimus, arba suformuotas tokiu būdu, kuris leistų identifikuoti jį pateikusį asmenį arba patikrinti dokumento autentiškumą. Taisyklių 28 punktą nustato, kad institucijos darbuotojas, jam institucijos suteiktu elektroninio pašto adresu gavęs prašymą, turi ne vėliau kaip artimiausią savo darbo dieną persiųsti jį institucijos administracijos padaliniui, vykdančiam dokumentų registravimo funkcijas, išskyrus atvejus, kai į prašymą pagal kompetenciją galima atsakyti Taisyklių 18 punkte nustatytais terminais. Taisyklių 40 punkte reglamentuojama, kad raštu pateiktas prašymas, neatitinkantis 24 punkte nustatytų reikalavimų, per 5 darbo dienas nuo jo gavimo institucijoje turi būti grąžinamas pareiškėjui (o jei dokumentai pateikti elektroninėmis priemonėmis – elektroniniu būdu pateikiama atitinkama informacija), nurodant grąžinimo priežastis, pasiūlant pašalinti nustatytus trūkumus ir nustatant ne trumpesnę kaip 5 darbo dienų terminą jiems ištaisyti, jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip (3 priedo 6 punktas).

Dokumentų tvarkymo taisyklių 9 punktą nustato, kad Savivaldybėje gaunamoji korespondencija skirstoma į registruotiną ir neregistruotiną: 9.1. registruotina korespondencija – visi Savivaldybės institucijų vardu gauti dokumentai; 9.2. neregistruojama ir dokumento gavimo registracijos žyma nežymima tokia korespondencija: 9.2.1. reklaminiai bukletai, pasiūlymai ir pranešimai; 9.2.2. sveikinimai, kvietimai, privataus pobūdžio laišakai (3 priedo 8 punktas).

Pareiškėjas 2026 m. balandžio 7 d. Savivaldybės Aplinkos ir žemėtvarkos skyriaus oficialiu elektroninio pašto adresu zemes@palanga.lt pateikė prašymą, kuriame nurodė, kad žemės sklype, esančiame <...>, Palangoje (toliau – Žemės sklypas), yra „naikinami medžiai“, Žemės sklypo bendraturčiai nebuvo informuoti „apie darbus ir jų leidimas nebuvo gautas“ (toliau – Prašymas) (1 priedo 1 punktas).

Prašyme Pareiškėjas Savivaldybės prašė informuoti „[...] kokių bus imtasi priemonių, siekiant sustabdyti vykstančią saviveiklą, ir atstatyti buvusius žaliuosius želdinius arba, jei leidimas naikinti želdinius buvo suteiktas, atsiųsti leidimo numerį ir išdavimo datą“ (1 priedo 1 punktas).

Savivaldybė Pareiškėją 2026 m. birželio 17 d. raštu Nr. (8.6 Mr) D3-2631 (toliau – Raštas) informavo, kad Savivaldybė nebuvo išdavusi leidimo Žemės sklype esančių medžių persodinimui; dėl galimai neteisėto medžių persodinimo Žemės sklype yra pradėta administracinė teisena dėl administracinio nusižengimo, numatyto Administracinių nusižengimų kodekso 281 straipsnio 2 dalyje; Savivaldybė atlieka administracinio nusižengimo tyrimą (2 priedo 3 punktas).

Skundo tyrimo metu Savivaldybė nurodė:

- Pareiškėjo Prašymas neatitiko Taisyklių 24.5 papunkčio reikalavimų, nes nebuvo pasirašytas teisės aktų nustatyta tvarka, todėl nebuvo užregistruotas Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje ir nebuvo suformuluota užduotis atsakingam darbuotojui;

- dėl didelio Žemės sklypo bendraturčių kreipimųsi skaičiaus (gauta daugiau kaip 20 pranešimų) ir įsivėlusios žmogiškosios klaidos Pareiškėjui atsakymas nebuvo pateiktas teisės aktuose nustatytu terminu;

- įvertinusi nagrinėjamą situaciją, Savivaldybė padarė atitinkamas išvadas ir ėmėsi organizacinių priemonių, jog ateityje panašios situacijos, kai pareiškėjai negauna atsakymų įstatymų nustatytais terminais, nepasikartotų (2 priedo 3 punktas).

Įvertinus Skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktus paaiškinimus, matyti, kad Pareiškėjo Prašymas, vadovaujantis Dokumentų tvarkymo taisyklių 9.2 papunkčiu, nebuvo priskirtas neregistruotiniams dokumentams, todėl jis turėjo būti užregistruotas Savivaldybės atitinkamame dokumentų registre.

Pareiškėjas Prašymą el. paštu pateikė Savivaldybės Aplinkos ir žemėtvarkos skyriui, todėl, vadovaujantis Taisyklių 28 punkto nuostatomis, šio skyriaus atsakingas darbuotojas turėjo ne vėliau kaip artimiausią savo darbo dieną persiųsti Prašymą Savivaldybės padaliniui, vykdančiam dokumentų registravimo funkcijas. Pažymėtina, kad Skundo tyrimo metu Seimo kontrolieriui taip pat nebuvo nurodyta, kad šio skyriaus atsakingas darbuotojas persiuntė Prašymą Savivaldybės padaliniui, vykdančiam dokumentų registravimo funkcijas.

Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad vien ta aplinkybė, jog Pareiškėjo Prašymas nebuvo pasirašytas Taisyklių 24.5 papunktyje nustatyta tvarka, nesudarė teisinio pagrindo jo neregistruoti. Taisyklių 24 punkte nustatyti prašymo formos reikalavimai, o šių reikalavimų nesilaikymo teisinės pasekmės reglamentuotos 40 punkte, kuriame įtvirtinta prašymo trūkumų šalinimo procedūra.

Taigi, Savivaldybė, nustačiusi, kad Pareiškėjo Prašymas neatitinka Taisyklių 24.5 papunkčio reikalavimų, turėjo pradėti trūkumų šalinimo procedūrą, kaip nustatyta Taisyklių 40 punkte.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad institucijos gautus prašymus gali neregistruoti vieninteliu atveju, t. y. vadovaudamosi Taisyklių 18 punkto nuostatomis, kai žodžiu pateiktus prašymus galima išnagrinėti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią institucijos darbo dieną, nepažeidžiant asmenų ar institucijos interesų.

Atsižvelgus į tai, kad Skunde nagrinėjamu atveju Savivaldybė, gavusi Pareiškėjo Prašymą, nesiėmė veiksmų, kad jis teisės aktų nustatyta tvarka būtų užregistruotas, taip pat nustačiusi, kad Prašymas neatitinka Taisyklių 24 punkte nustatytų prašymo formos reikalavimų, nenurodė pašalinti Prašymo trūkumų, ir laiku nepateikė atsakymo į Pareiškėjo kreipimąsi, konstatuotina, kad Savivaldybė nesilaikė kai kurių iš gero viešo administravimo principo kylančių reikalavimų.

Vis dėlto, įvertinus tai, kad Savivaldybė, gavusi Pareiškėjo prašymą, iš karto ėmėsi spręsti Prašyme keliamą klausimą, ėmėsi priemonių nustatytiems pažeidimams šalinti, o skundo tyrimo metu, t. y. 2026 m. birželio 17 d., Raštu pateikė Pareiškėjui atsakymą į jo Prašymą, vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 3 dalimi, šios Skundo dalies tyrimas nutrauktinas, išnykus skundžiamoms aplinkybėms.

Dėl teisinio reglamentavimo tobulinimo

8. Tyrimo metu įvertinus Savivaldybės Dokumentų tvarkymo taisyklių nuostatas (3 priedo 8 punktas), Seimo kontrolierė atkreipia Savivaldybės dėmesį į tai, kad Dokumentų tvarkymo taisyklių 13 punkte nustatyta, jog elektroniniu paštu gauti ir kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašyti dokumentai prilyginami rašytiniams dokumentams ir registruojami bendra tvarka, jeigu jie yra atsiųsti oficialiais Savivaldybės administracijos elektroninio pašto adresais, užtikrinta jų teksto apsauga, galima identifikuoti siuntėją, jo elektroninį parašą ir elektroninio pašto adresą, atpažinti elektroninio dokumento formatą ir turinį, taip pat dokumentą galima atidaryti ir apdoroti elektroninių dokumentų valdymo sistemoje arba kitomis Savivaldybės administracijos naudojamomis informacinių technologijų priemonėmis.

Vadovaujantis nurodytomis nuostatomis, Dokumentų tvarkymo taisyklių 13 punkte nustatyta registravimo tvarka taikoma elektroniniu paštu gautiems ir kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytiems dokumentams, atitinkantiems šiame punkte nustatytus reikalavimus. Tačiau iš Dokumentų tvarkymo taisyklių nėra aišku, kaip yra registruojami elektroniniu paštu gauti, bet nepasirašyti prašymai ar skundai (toliau – ir dokumentai), taip pat elektroniniu paštu gauti ir pasirašyti dokumentai, kurie neatitinka Dokumentų tvarkymo taisyklių 13 punkte nustatytų reikalavimų, pavyzdžiui, kai nėra užtikrinta jų teksto apsauga.

Pabrėžtina, kad Taisyklių 24.5 papunktyje nustatyta, jog tuo atveju, kai prašymas ar skundas teikiamas elektroninių ryšių priemonėmis, turi būti pateikta pasirašyto prašymo ar skundo skaitmeninė kopija arba prašymas ar skundas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014 nustatytus reikalavimus, arba suformuotas tokiu būdu, kuris leistų identifikuoti jį pateikusį asmenį arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą. Vadovaujantis Dokumentų tvarkymo taisyklių 9.1 papunkčiu, Savivaldybėje registruojami visi Savivaldybės institucijų vardu gauti dokumentai, išskyrus Dokumentų tvarkymo taisyklių 9.2 papunktyje nurodytus neregistruojamus dokumentus. Todėl nėra aišku, kodėl šių Taisyklių 13 punkte yra išskiriama elektroniniu paštu gautų ir kvalifikuotu elektroniniu parašu pasirašytų dokumentų grupė, atitinkanti šiame punkte nustatytus reikalavimus, tačiau kitų elektroniniu paštu gaunamų dokumentų (pvz., nepasirašyto prašymo, pateiktos prašymo skaitmeninės kopijos) registravimo tvarka nėra reglamentuota.

TPĮ 3 straipsnio 2 dalyje įtvirtintas proporcingumo principas reiškia, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti. Šiame straipsnyje įtvirtintas ir aiškumo principas, pagal kurį teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas (3 priedo 5 punktas). Kadangi Dokumentų tvarkymo taisyklėse nėra aiškiai reglamentuota dalies elektroniniu paštu gaunamų dokumentų registravimo tvarka, toks reglamentavimas sudaro prielaidas nevienodam šių nuostatų taikymui, o tai neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtinto aiškumo principo.

Viešojo administravimo subjektas privalo užtikrinti, kad visi gauti asmenų prašymai ir skundai būtų priimami ir nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka. Dokumentų tvarkymo taisyklėse aiškiai nereglamentavus dalies elektroniniu paštu gautų dokumentų registravimo tvarkos, Savivaldybėje ir toliau gali susidaryti prielaidos, kai pareiškėjų elektroniniu paštu pateikti prašymai (skundai) (pvz., nepasirašyti kvalifikuotu elektroniniu parašu) gali būti neregistruojami ir (arba) jų registravimas priklausys nuo atsakingo darbuotojo vertinimo. Tokia situacija gali nepagrįstai apsunkinti asmenų teisės kreiptis į viešojo administravimo subjektą įgyvendinimą ir neatitikti gero viešojo administravimo bei teisėtų lūkesčių apsaugos principų.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, tyrimo dalis dėl teisinio reglamentavimo pripažintina pagrįsta. Atsižvelgus į tai, Seimo kontrolierė Savivaldybės merui rekomenduoja įvertinti Dokumentų tvarkymo taisyklių 13 punkto nuostatas ir spręsti klausimą dėl jų pakeitimo (papildymo), siekiant aiškiai reglamentuoti visų elektroniniu paštu gaunamų dokumentų, išskyrus Dokumentų tvarkymo taisyklių 9.2 punkte nurodytus neregistruotinus dokumentus, registravimo tvarką.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

9. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 3 dalimi Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundo dalies dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo), gavus Pareiškėjo Prašymą, tyrimą nutraukti.

10. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Seimo kontrolierė nusprendžia

tyrimo dalį dėl teisinio reglamentavimo pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

11. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Seimo kontrolierė Palangos miesto merui rekomenduoja įvertinti pažymos 8 punkte pateiktą informaciją ir teisės aktų nustatyta tvarka spręsti klausimą dėl Palangos miesto savivaldybės administracijos dokumentų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. A1-136, pakeitimo (papildymo).

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant, priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti **Pareiškėją ir Seimo kontrolierę** (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolieri pateikti per E. pristatymo informacinę sistemą ar el. p. ombuds@lrski.lt).

SKUNDE PATEIKTA INFORMACIJA

Seimo kontrolierei pateiktame Pareiškėjo:

1. Skunde nurodyta:

„2026 m. balandžio 7 d. el. paštu zemes@palanga.lt Savivaldybei pateiktame prašyme (toliau – Prašymas) nurodė, kad žemės sklype (kadastro Nr. <...>), esančiame <...>, Palangoje (toliau – Žemės sklypas), yra naikinami medžiai; Žemės sklypo bendraturčiai nebuvo informuoti „apie darbus ir jų leidimas nebuvo gautas“.

Pareiškėjas Prašyme Savivaldybės prašė: „[...] informuoti, kokių bus imtasi priemonių, siekiant sustabdyti vykstančią saviveiklą, ir atstatyti buvusius žaliuosius želdinius arba, jei leidimas naikinti želdinius buvo suteiktas, atsiųsti leidimo numerį ir išdavimo datą“.

„Iki šios dienos (2026 m. gegužės 25 d.), nepaisant pakartotinių užklausų telefonu, atsakymas nėra gautas, ir užklausos yra ignoruojamos.“

2. Papildomai pateiktame skunde nurodyta:

„[...] norėčiau informuoti, kad atsakymas (matyt dėkojant Jūsų įsikišimui) pagaliau gautas, tačiau nesilaikant jokių įstatymų numatytų terminų. Todėl prašau tyrimo [...] dėl atmetinai vykdomo darbo nenutraukti ir tyrią baigti iki galo identifikuojant atsakinius asmenis ir priežastis nulėmusias tokį rezultatą.“

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

Seimo kontrolierė 2026 m. birželio 25 d. gavo Savivaldybės 2026 m. birželio 23 d. raštą Nr. (4.47 Mr) D12-12. Rašte ir jo prieduose pateikiama ši informacija:

1. „Informacija apie galimai be Savivaldybės išduoto leidimo šalinamus (persodinamus) medžius, adresu <...>, Palangoje, 2026-04-07 gauta iš žemės sklypo, adresu <...>, Palanga bendraturčių elektroniniu paštu siunčiamais laiškais bei telefono skambučiais.

Į situaciją sureaguota nedelsiant – Savivaldybės Aplinkos ir žemėtvarkos skyriaus patarėja [...] kartu su Palangos miesto viešosios tvarkos ir rinkliavų tarnybos vyresniaisiais viešosios tvarkos specialistais – kontrolieriais [...] [2026-04-08] nuvyko į vietą ir atliko patikrinimą.

Patikrinimo metu užfiksuota, kad be Savivaldybės išduoto leidimo 6 medžiai – platanai klevalapiai – yra pašalinti iš augavietės ir persodinti kitoje žemės sklypo, adresu <...>, Palanga vietoje, o medžių augimo vietoje įrengtos 6 papildomos automobilių stovėjimo vietos. Patikrinimo metu užfiksuota, kad iš augavietės pašalinti 5 saugotini želdiniai (platanai klevalapiai) ir 1 – nesaugotinas želdinys.“

„Vadovaujantis Savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 10 d. sprendimo Nr. T2-159 „Dėl Palangos miesto želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių patvirtinimo“ 1 punktu patvirtintų Palangos miesto želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių (su vėlesniais pakeitimais) 8.2. punktu, 5 pašalinti iš augavietės medžiai – platanai klevalapiai, kurių kamienų skersmenys 1,3 metro aukštyje yra didesni nei 12 cm, yra priskiriami saugotiniams želdinims, kurių pašalinimas iš augavietės galimas tik turint Savivaldybės išduotą leidimą/sprendimą saugotinių želdinių pašalinimui.

Leidimas saugotinių želdinių pašalinimui išduodamas vadovaujantis Saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo / sprendimų priėmimo ir prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo ir sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas), patvirtinto 2021 m. gruodžio 22 d. Palangos miesto savivaldybės sprendimu Nr. T2-218 (su vėlesniais pakeitimais), nuostatomis.

Į Savivaldybę nebuvo kreiptasi dėl leidimo išdavimo saugotinių medžių, augančių <...>, Palanga pašalinimui iš augavietės, todėl toks leidimas nebuvo išduotas.“

„Surašytas patikrinimo aktas, bei vadovaujantis galiojančiu teisiniu reglamentavimu apskaičiuota želdiniams padaryta žala. Užfiksuota informacija perduota Savivaldybės Juridiniui ir personalo skyriui administraciniam nusižengimo tyrimui pradėti. Šiuo metu yra pradėta administracinė teisena Nr. ROIK 26301162181, dėl administracinio nusižengimo numatyto Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 281 str. 2d.“

2. „Minėto žemės sklypo bendraturčiai jautriai reaguodami į susidariusią situaciją kreipėsi į Savivaldybės Aplinkos ir žemėtvarkos skyrių ne tik elektroniniais laiškais, telefoniniais skambučiais bet ir grupė suinteresuotų gyventojų atvyko į priėmimą (iš anksto neužsiregistravę ir nepateikę asmens dokumentų) Šventosios seniūnijos patalpose (Šventosios g. 14, Palanga), kur tuo metu gyventojus žemės klausimais konsultavo [Savivaldybės] Aplinkos ir žemėtvarkos skyriaus vedėja [...]. Visiems interesantams buvo pateikta aktuali (sava laikė) informacija apie užfiksuotus pažeidimus bei informuota, kad dėl šio įvykio bus pradėta administracinė teisena. Suinteresuoti asmenys buvo informuoti apie tai, kad oficialius (pasirašytus) skundus teiktų Savivaldybės administracijai el. paštu administracija@palanga.lt arba pateiktų tiesiogiai Vytauto g. 112, Palanga. [...]. Priėmimo metu gyventojams išsakius nuogastavimus, dėl galimo likusių saugotinių medžių pašalinimo iš augavietės, 2026 m. balandžio 10 d. buvo atliktas pakartotinis patikrinimas, kurio metu naujų aplinkybių nenustatyta.“

3. Pareiškėjo „El. laiškas gautas 2026-04-07 el. paštu zemes@palanga.lt, kadangi pranešimas neatitiko Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, 24.5 punkto nuostatų, t. y. prašymas nebuvo pasirašytas jį pateikusio asmens, todėl jis nebuvo registruotas Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje.“

„Kadangi prašymas nebuvo registruotas Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje, todėl nebuvo suformuluota ir priskirta užduotis konkrečiam Savivaldybės darbuotojui.“

„[...] Savivaldybės administracija 2026-06-17 Pareiškėjui [...] raštu Nr. (8.6 Mr) D3-2631 „Dėl informacijos pateikimo (<...>, Palanga)“ pateikė atsakymą, kuriame, be kita ko, nurodė: „[...] minėtu adresu nebuvo išduotas Savivaldybės leidimas saugotinių medžių persodinimui. Dėl galimai neteisėto medžių persodinimo <...>, Palangoje yra pradėta administracinė teisena Nr. ROIK 26301162181, dėl administracinio nusižengimo numatyto Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 281 str. 2d. Šiuo metu yra atliekamas administracinio nusižengimo tyrimas.“

„Atkreiptinas dėmesys, kad dėl didelio srauto žemės sklypo bendraturčių skambučių ir laiškų, bei dėl įsivėlusios žmogiškosios klaidos interesantui nebuvo laiku pateiktas atsakymas. Į susidariusią situaciją buvo sureaguota savalaikiai, visiems interesantams, kurie pateikė pasirašytus skundus buvo atsakyta laiku, nepažeidžiant Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytą terminų.“

„[...] Savivaldybės administracija gavo telefonu, paštu, elektroniniu paštu daugiau nei dvidešimt iš esmės analogiškų pranešimų dėl galimai neteisėto želdinių šalinimo <...>, Palangoje. Tokį neįprastai didelį pranešimų srautą, ko gero, sąlygojo ta aplinkybė, jog minėtame žemės sklype yra virš 500 bendrasavininkų. Savivaldybės administracija visų pirma ėmėsi veiksmų galimai neteisėtoms veikoms šalinant želdinius užkardyti, o paskui stengėsi informuoti visus asmenis, pateikusius pranešimus apie priemones, kurių buvo imtasi.

Taip pat norime informuoti, kad Savivaldybės administracija padarė atitinkamas išvadas iš susidariusios situacijos ir ėmėsi organizacinių priemonių, jog ateityje panašios situacijos, kada pareiškėjai negauna atsakymų įstatymų nustatytais terminais, nepasikartotų“.

4. „Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme nėra numatyta prievolė informuoti bendraturčius dėl privačiame sklype planuojamų vykdyti želdinių tvarkymo priemonių.

Vadovaujantis Tvarkos aprašo 8.5 punkto nuostatomis, kartu su prašymu išduoti leidimą saugotinių želdinių pašalinimui yra būtina pateikti žemės sklypo bendrasavininkų, jeigu tokių yra, sutikimus dėl planuojamų darbų atlikimo.“

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS

Nacionalinės teisės aktai:

1. Administracinių nusižengimų kodekso:

281 straipsnio „Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo, kitų želdynų ir želdinių apsaugą, priežiūrą ir tvarkymą, želdynų projektavimą, želdinių veisimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimas“ 2 dalis: „Neteisėtas medžių, kurie pagal Želdynų įstatymą priskiriami saugotiniams želdiniams, arba medžių, apie kurių kirtimą, kitokį pašalinimą iš augimo vietos ar intensyvų genėjimą pagal Želdynų įstatymą reikia pateikti pranešimą savivaldybės vykdomajai institucijai, naikinimas – užtraukia baudą asmenims nuo vieno šimto aštuoniasdešimt iki šešių šimtų eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo dviejų šimtų keturiasdešimt iki devynių šimtų eurų.“

589 straipsnis „Administracinius nusižengimus tiriantys ir protokolus surašantys pareigūnai“: „Administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo, išskyrus šio kodekso 611 straipsnio 4 dalyje nustatytus atvejus, šių institucijų pareigūnai: [...] 82) savivaldybių administracijų – dėl šio kodekso [...] 281 [...] straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų.“

2. Seimo kontrolierių įstatymo:

12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis: „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje.“

22 straipsnis „Seimo kontrolieriaus sprendimai“: „1. Seimo kontrolierius, atlikęs tyrimą, priima sprendimą: 1) pripažinti skundą pagrįstu; [...] 3) nutraukti skundo tyrimą. [...] 3. Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia [...]“

3. Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnis „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos“: „Savarankiškosios (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos)) savivaldybių funkcijos: [...] 26) kraštovaizdžio, nekilnojamojo kultūros vertybių ir savivaldybės įsteigtų saugomų teritorijų tvarkymas ir apsauga, savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose esančių želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir tvarkymas, būklės stebėseną, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo organizavimas ir (ar) vykdymas, želdinių ir želdynų, neatsižvelgiant į žemės, kurioje jie yra, nuosavybės formą, inventorizavimas ir apskaita, atskirųjų želdynų žemės sklypų formavimo, šių sklypų kadastro duomenų nustatymo ir jų įrašymo į Nekilnojamojo turto kadastrą organizavimas.“

4. Želdynų įstatymo 5 straipsnio „Savivaldybių institucijų kompetencija želdynų ir želdinių valdymo srityje“ 2 dalis: „Savivaldybių vykdomosios institucijos ar jų įgalioti savivaldybių administracijų direktoriai: [...] 10) išduoda leidimus ir priima sprendimus kirsti, kitaip pašalinti iš augimo vietos ar intensyviai genėti saugotinus želdinius; [...]“

5. Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio „Teisėkūros principai“ 2 dalis: „Teisėkūroje vadovaujamosi šiais principais: [...] 2) proporcingumo, reiškiančiu, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti; [...] 5) efektyvumo, reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, turi būti skelbiami ir įvertinami dėl teisinio reguliavimo gauti pasiūlymai, o teisėkūros veiksmai atliekami per protingus terminus; [...] 6) aiškumo, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas.“

6. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875:

18 punktas: „Prašymai ar skundai, pateikti žodžiu, į kuriuos galima atsakyti arba kuriais galima išspręsti asmeniui rūpimus klausimus iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią institucijos darbo dieną, nepažeidžiant asmenų ar institucijos interesų, institucijoje gali būti neregistruojami,

jeigu institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenustato kitaip. [...]. Į tokius prašymus ar skundus turi būti atsakoma iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią institucijos darbo dieną. [...].“

23 punktas: „Prašyme ar skunde turi būti: 23.1. fizinio asmens vardas, pavardė ir (ar) kita įstatymuose ar jų pagrindu priimtuose teisės aktuose nustatyta informacija, būtina siekiant asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą, išskyrus Taisyklių 18 punkte nurodytą atvejį; 23.2. Civilinio kodekso 2.44 straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija, jeigu kreipiamasi juridinio asmens vardu; 23.3. kontaktinė informacija ryšiui su asmeniu palaikyti – telefono numeris, elektroninio pašto adresas, adresas arba prireikus kitų elektroninių ryšių priemonių nuorodos ar (ir) numeriai.“

24 punktas: „Prašymas ir skundas raštu turi būti: 24.1. parašytas valstybine kalba [...]; 24.2. parašytas įskaitomai; 24.3. konkretus ir suprantamas; 24.4. parašytas taip, kad jo turinys ar forma nepažeistų etiketo ir geros moralės normų; 24.5. pasirašytas prašymą pateikusio asmens arba jo atstovo. Kai teikiant prašymą naudojamos elektroninių ryšių priemonės, turi būti pateikta pasirašyto prašymo skaitmeninė kopija arba prašymas turi būti pasirašytas kvalifikuotu elektroniniu parašu, atitinkančiu Reglamente (ES) 910/2014 nustatytus reikalavimus, arba suformuotas tokiu būdu, kuris leidžia prašymą ar skundą teikiantį asmenį identifikuoti arba patikrinti prašymo ar skundo autentiškumą.“

28 punktas: „Institucijos darbuotojas, jam institucijos suteiktu elektroninio pašto adresu ar kitomis institucijos naudojamomis elektroninių ryšių priemonėmis gavęs prašymą ar skundą, turi ne vėliau kaip artimiausią savo darbo dieną persiųsti jį institucijos administracijos padaliniui, vykdančiam dokumentų registravimo funkcijas, išskyrus atvejus, kai į prašymą ar skundą pagal kompetenciją galima atsakyti Taisyklių 18 punkte nustatytais terminais.“

40 punktas: „Prašymas ar skundas, pateiktas raštu nesilaikant Taisyklių 23 ir (ar) 24 punktuose nustatytų reikalavimų, per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo institucijoje dienos naudojant asmens prašyme ar skunde nurodytą kontaktinę informaciją grąžinamas (arba, jei dokumentai elektroniniai, pateikiama toliau išdėstyta informacija) asmeniui, pateikusiam prašymą ar skundą, nurodant tokio prašymo ar skundo grąžinimo priežastis, siūlant ištaisyti nustatytus trūkumus ir nustatant terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 5 darbo dienos, trūkumams ištaisyti, jei institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nenusprendžia kitaip. Kai per institucijos nustatytą terminą asmuo nepateikia institucijai pagal Taisyklių 23 ir 24 punktuose nustatytus reikalavimus įforminto prašymo ar skundo, toks prašymas ar skundas laikomas nepaduotu.“

7. Palangos miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių, patvirtintų Palangos miesto savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 10 d. sprendimu Nr. T2-159:

8 punktas: „Medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniams, ir jų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams reikalingas leidimas/sprendimas, jeigu: [...] 8.2. ekologiškai vertingi želdiniai – pušys, ažuolai, uosiai, skroblai, klevai, liepos, beržai, juodalksniai ir kt. vietinės bei nevietinės kilmės (introdukuoti) medžiai, kurių kamienų skersmuo 1,3 m aukštyje yra didesnis nei 12,0 cm (išskyrus uosialapį klevą, tuopą, vaismedžius, vaiskrūmius ir nudžiūvusius, stichinių nelaimių, gaisrų ar avarių metu išverstus, apdegusius, žvėrių sužalotus medžius ir krūmus), augantys Palangos miesto savivaldybės teritorijoje privačioje ir valstybinėje žemėje.“

8. Palangos miesto savivaldybės administracijos dokumentų tvarkymo taisyklių, patvirtintų Palangos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. A1-136:

9 punktas: „Administracijos gaunamoji korespondencija skirstoma į registruotiną ir neregistruotiną: 9.1. registruotina korespondencija – visi Savivaldybės institucijų vardu gauti dokumentai, kurie registruojami šiose Taisyklėse nustatyta tvarka: [...]; 9.1.3. visi Administracijoje gauti registruotini dokumentai registruojami DVS atitinkamuose registruose, įtrauktuose į Administracijos Dokumentų registrų sąrašą; [...]; 9.2. neregistruojama ir dokumento gavimo registracijos žyma nežymima tokia korespondencija: 9.2.1. reklaminiai bukletai, pasiūlymai ir pranešimai; 9.2.2. sveikinimai, kvietimai, privataus pobūdžio laiškai; [...].“

13 punktas: „Elektroniniu paštu gauti ir pasirašyti elektroniniu parašu dokumentai prilyginami dokumentams raštu, registruojami bendra tvarka, jei jie: 13.1. atsiųsti oficialiais Savivaldybės administracijos elektroninio pašto adresais, 13.2. yra užtikrinta jų teksto apsauga, 13.3. galima

identifikuoti siuntėją, siuntėjo elektroninį parašą ir adresą; 13.4. galima atpažinti elektroninio dokumento formatą, dokumento turinį; 13.5. galima atidaryti ir apdoroti jį elektroninių dokumentų valdymo sistemos ar kitomis Savivaldybės administracijos naudojamomis informacinių technologijų priemonėmis.“